

W CZORAJ i DZIŚ

Niechaj mówią pamiętniki i żywi ludzie Święta w dawnych „dobrych” czasach — a przed wojną

(Z pamiętników bezrobotnych)

Niezna jest w Polsce Ludowej zbrodnia bezrobocia. Nie głód i niedza, ale coraz bardziej wzrastający dobrobyt jest dziś udziałem człowieka pracy. Wystarczy pobeżny rzut oka na ożywiony, przedświąteczny ruch w sklepach, aby stwierdzić, iż Wielkanoc w 1950 r. przejdzie pod znakiem dosytu, którego tak brakło w Polsce przedwojennowej. Nie dawne, ale nowe, obecne czasy są dobre. Ale żeby to sobie należycie uzmysłowić, niechaj się cofnąć w przeszłość, w owe „czułe mgiełki zawieszona nad dawnymi, dobrymi czasami”.

Oto wyjątki z przedwojennych „Pamiętników bezrobotnych”, wydanych przez Inst. Gosp. Społecznego w Warszawie w 1933 roku.

Murarz warszawski, człowiek żonaty, obarczony (jak to się wówczas mówiło) czworogiem dzieci, pisze, co następuje:

„Nadchodzi święta Wielkiej Nocy, patrzę, a tu u mnie nie ma co w garnku włożyć, widzę, że niedza ogólna. Idę do pana kierownika opieki i pokazuję zaświadczenie, że mam jeszcze w dodatku mieszkać na ulicy z czworogiem drobnych dzieci...”

„Gospodarz za komorne mnie eksmituje, mieszkałem wtedy ulica Wronia Nr... wyrzucił mnie na schody z dziećmi, tam zamieszkuje parę dni...”

A oto, co pisze 22-letni brakarz z Warszawy:

„Bezrobotny — to bezrobotny, ale przecież jest człowiekiem i obywatelem, jak każdy inny. A tymczasem traktuje się go jak zbrodniarza, jak głodne bydło, które obawiają się, może rzucić się na złodzieja swej pracy. Jednym słowem, w obecnym ustroju kapitalistycznym policja gra najpodlejszą rolę, bo za pieniądze i żarcie pilnuje, jak sfera psów, dobrobytu burżuazji.”

„Gazety np. donoszą, że jest kilkadziesiąt milionów bezrobotnych. Tak piszą gazety, a napewno ich jest 100 milionów na całym świecie.”

Sądząc z tego, dzisiaj na świecie

stosunki społeczne najbardziej dojrzały do wywołania wszechświatowej rewolucji... Czas już najwyższy podłożyć dynamit pod spróchniałą budowę świata kapitalistycznego.”

Robotnik, malarz z Łodzi, stwierdza:

„Przed świętami Wielkiej Nocy wymalowałem z pomocą ojca kilka mieszkań. Z nadchodzącą wiosną i matką zatrudnił ogrodnik za 10 zł tygodniowo. Ojciec mówi, iż niepodobna, by po świętach nie było lepiej. Jest w tym coś z odwiecznej wiary człowieka niesytego, w lepsze jutro. Tak przed każdymi świętami wchodzi w dusze ludzkie nadzieja, że po świętach będzie lepiej.”

Niewykwalifikowany robotnik warszawski oświadcza:

„Kolo świąt Wielkanocnych prosiłem w Pośrednictwie Pracy o udzielenie mi jakiejś zapomogi dorącznej. — Wy nie otrzymacie, tylko żona dostaje — odpowiedział urzędnik.”

Jakże rozpaczliwie brami wspomnienie biednej pomocnicy domowej: „Ratujcie nas, bo już jesteśmy bez wyjścia, co dzień to walka o życie, to borykanie się z tą niedzą, już brak mi sił słuchać, jak dzieci płaczą: mamę, ja nie mam baczków, ja nie mam w co się ubrać, ja jestem głodny, mnie ścisła, ja już nie wytrzymam dłużej...”

Rzecz jasna, nie dla wszystkich lat przedwojenne były latami głodu, chłodu i niedzy. Była spora garść takich, dla których był to okres wszelakiej pomysłowości. Dla panów oszarników, dla panów fabrykantów, dla wyszykanych i ciemiężycieli ludu pracującego. Skonfrontujemy zresztą najlepiej wyżej wymienione pamiętniki bezrobotnych z wykwinionym pamiętnikiem dziedziczki na Marchwacu, hr. Niemojowskiej.

Poszłam na masę św. o godz. 9 do św. Aleksandra. Przygotowałam zastawę, deser, kwiaty itd. Otrzymałam broszurę Szymanowskiego. Śniadanie u nas: kapelan-major Nieniewski, Karol Raczyński, Józefowa Żółtowska, Zdzisław Lubomirski, ja, ar-

cybiskup, ks. Em. Czetwertyński, Józef Żółtowski, miała być panna Siemiątkowska, ks. Eustachy Sapieha, Zdzisł. Lubomirski, mój mąż, ks. Eust. Sapieżyna, ks. Olg. Czartoryski, ks. Julia Lubomirska, H. Poturlicki.

Jadłospis: zupa rakowa, krokiety, galantyna, comber sarni, szparagi, lody brzoskwiniove, deser.

Wina: Madere, Medoc, Sudnirant, Romane mousseux.

Wycieczka statkiem, zachwycająca, ponad 100 osób — bola zafundowana przez mego męża, orkiestra 2 pułku, burza, tańce w kajucie, podwieczorek na statku... Mój mąż podnosi sprzed naszych drzwi zgodziat ubogą...

Śniadanie u nas: Józef Michałowski, pani J. Chłapowska, mój mąż, ja, Władysław Michałowski, panna Pia Górka.

Potrawy: consomme aux oeufs pochés en tasse, petits patés a la cervelle, filets mignons jardiniere, entremets excellent espec de soufflé de ris, de poires et d'abricots. Napoje: Sudnirant et Moselle mousseux...

Z jednej strony luksus, opływane w dostatkach, z drugiej niedza i głód — tak, to pamiętka dawnych „dobrych” czasów, z którym porządek zrobiła dopiero wyzwolona Polska Ludowa. I o tym winni pamiętać wszyscy przedwojenni pariasi proletariacy, zasiadający przy sutym stole świątecznym w 1950 r.

Pamiętam święta przed wojną — mówi chłop bezrolny, tow. Antoni Stepniak, z gromady Kolonia—Mała Wieś, gm. Gortatowice, pow. rawsko-mazowieckiego. Święta te z jednej strony dawały człowiekowi możność odpoczynku, po ciężkiej pracy, z drugiej zaś przynosiły zgrozę, gdyż mówiąc prawdę, nie było co na ten stół postawić. Pracując w mleczarni zarabiałem złotówkę dziennie. Nie wystarczyło to na życie, nie mówiąc już o przyrodziku. Dzieciom trudno było wytłuma-

czyć, że u nas święta inaczej wyglądały, niż u bogatych chłopów. Małe były i nie mogły jeszcze tego zrozumieć, że w ustroju kapitalistycznym jedni mają dostatek z wyzysku innych, zaś właśnie ci wyzyskiwani zmuszeni są żyć w niedzy. Pa trząc na te maleństwa, gnębiła człowieka troska o ich przyszłość. Jakaż bowiem mogła być czekać przyszłość? Beznadziejna. Niedza taka, w jakiej i ja żyłem podówczas. Do szkoły posyłać nie można było,

wesołe wspomnienia: jeden z jedenaściorga dzieci nauczyciela wiejskiego niełatwo miał dzieciństwo i młodość. Chciał również zostać nauczycielem, dlatego z Rogowa przebiegł się do Łodzi. Z trudem otrzymał pracę jako wychowawca w Domu Wychowawczym dla dzieci moralnie zaniedbanych. Ale kierownictwo domu wyznaczyło mu takie godziny pracy, które uniemożliwiały mu jednocześnie naukę. Lata mijały. Ob. Nowicki objął pracę urzędniczą Wydziału Opieki Społecznej. Prace 10 lat pracował, aby otrzymać nareszcie awans na referenta wydziału, chociaż posiadał oddawna odpowiednie kwalifikacje zawodowe. Dzieci podrasłały. Perspektyw na dalsze ich kształcenie nie było.

— Za to obecnie jest zupełnie inaczej. Mój najstarszy 24-letni syn jest profesorem gimnazjum, w Polsce Ludowej bowiem umożliwiono mu studia, najmłodszy 11-letni chłop pak chodzi do szkoły, a średni syn — 21-letni po ukończeniu gimnazjum jesienią ub. r. został jako stypendysta Ministerstwa Kultury i Sztuki wysłany na dalsze studia do Związku Radzieckiego, gdzie kształcił się na Wydziale Scenopisarstwa.

— Przyjemne, wesołe i syte będziemy mieli święta w tym roku — mówi na zakończenie naszej rozmowy — ob. Nowicki. Najważniejsze jednak — to pewność losu naszych dzieci, które przy pomocy Rządu Ludowego, możemy wraz z żoną wychować na dobrych i pożytecznych obywateli, wraz z całym społeczeństwem budującym przyszłość i pokój naszego kraju.

Pokój — i walka o pokój — to teraz najważniejsze zadanie wszystkich ludzi pracy całego świata. Myśle, że podobnie, jak ja, który mam trzech synów — żaden ojciec i żadna matka w całym kraju nie chcą wojny.

Zdecydowana postawa wszystkich ludzi pracy, budujących przy swych warszatach pracy, biurach i urzędach szczęśliwą przyszłość dla siebie i swych dzieci — to najlepsza odpowiedź na knowania podżegaczy wojennych.

Ob. Nowicki snuje dalej swe nie

bo i za co. Do szkół średnich nie przyjeżdżali by dzieci biednego chłopca, gdyby nawet środki na to się znalazły. Jedyne wyjście pozostała służba u bogaczy, służba, przy nosząca poniewierkę i błąd.

Jakże inaczej dzisiaj, w Polsce Ludowej, wyglądają te święta? Prawda, że nie mamy jeszcze wszystkiego pod dostatkiem, tak iakby niektórzy sobie tego życzyli. Zniszczony w czasie wojny kraj nasz musimy najpierw odbudować, musimy rozwinąć nasz przemysł, podnieść kulturę rolną na wsi, a wtedy będziemy mieli już pełny do statek. Dzisiaj, dzięki naszemu u strojowi, ustrojowi sprawiedliwości społecznej, znoszącemu wyzysk człowieka przez człowieka, udzielające mu wszystkim jednakowym możli wości zdobywania wiedzy, jestem spokojny o przyszłość moich dzieci. Je dna córka ukończyła szkołę i pracuje już samodzielnie, druga jeszcze kształci się w Liceum. Nie mnie je dnego tylko to szczęście spotkało. Takich, jak ja, jest bardzo wielu. Np. w gromadzie Sierzchowy chłopci matorolni Stanisław Zarzycha i Jan Pietrzak za czasów sanacji nawet nie marzyli o posyłaniu dzieci do szkoły, a dzisiaj obaj kształcą po troje dzieci w szkołach średnich i wyższych. W swe szczęście nie może jeszcze dzisiaj uwierzyć Stanisław Matera, robotnik w Państwowym Gospodarstwie Rolnym w Ze ronimie, pow. łódzkiego, powtarzając ciągle: „Czy to możliwe, żeby dzieci fornalca uczyły się w szkołach średnich i wyższych?” Za czasów sanacyjnych był on fornałem w majątku obszarczym. Toteż cięż ki miał los. Z trudem mógł wyżywić swe dzieci.

Najwięcej troszczyłem się o to, mówi tow. Matera, żeby dzieci mo je nie zaznały głodu. Nie zawsze to się udawało, bo zarobek był bar dzo niski. W najsmielszych mych zamierzeniach, nie marzyłem nawet o tym, żeby dzieci posłać do szko ły. Czekal je los taki, jak i wszyst kie zresztą ze służby folwarcznej. Od najmłodszych lat musiały pracować u dziedzica. Należało pomóc ro dzicom, zresztą i sam dziedziec wy pedzał je do roboty. A dzisiaj? Nie do pomysłenia to było za czasów sanacji. Jeden mój syn kończy szko łę średnią, drugi zaś studiuje na u niwersytecie. Dzisiaj nie martwię się o przyszłość moich dzieci, gdyż wiem, że droga do wiedzy stoi przed nimi otworem.

Jakże inaczej obchodzą dziś Świę ta matorolni chłopci i robotnicy rol ni, trapieni niedzą przed wojną, nie żyjący nawet nadziei, że ta niedza kiedyś się skończy. Dzisiaj pa trzą z ufnością w swą przyszłość i przyszłość swych dzieci, z wiarą, że ustrój nasz będzie podnosił stale sto pę życiową szerokich mas chłopów pracujących oraz zapewni awans społeczny ich dzieciom. (Mal)

Pewność lepszego jutra opromienia tegoroczne święta

Wesoły kacik O prawidłowy „rozkład świąteczny”

„Nikt nie jest prorokiem we własnym kraju” — powiada przysłowie. Nie trzeba jednak wcale być prorokiem, aby przepowiedzieć (i to bynajmniej nie na podstawie t. zw. czarnej magii, uróby z kuli, z kart, czy fuśwo, ale orientując się całkiem realnie, według przedświątecznego ruchu w sklepach), iż tegoroczne święta upłyną pod znakiem sytości, zaspokoje nia ponad normę apetytu, tudzież pragnienia.

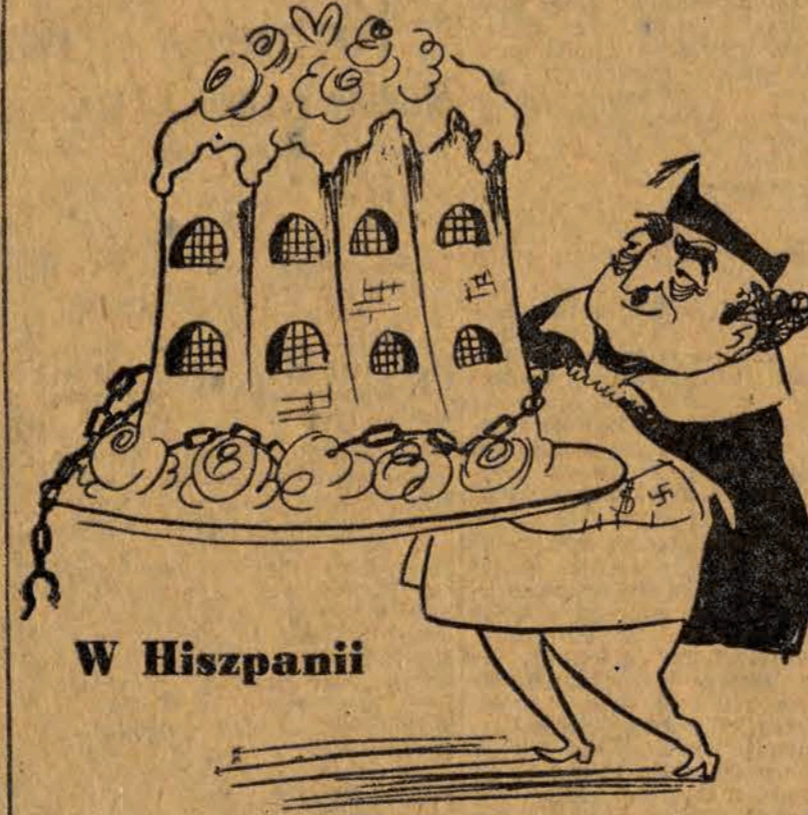
Tak to już, uważając, wygląda na tym świecie: w krajach, wyzwolo nych od kapitalistycznego jarzma ucisku i wyzysku — t. zw. świętome, przedstawia się okazale, obficie i bujnie, w krajach, natomiast marshallow skich na stół świąteczny wyklada się przeważnie ostre cakęski (izyleki), tudzież mięswo z puski, po którym człowiek nabiera końskiego wigoru, ile, że mięswo owo (t. zw. horsemetki) pochodzi od matki—kobyły (ame rykańskiej). O tradycyjnym jajeczku wielkanocnym, aż żal tam mówić: zżyzwa się je, moi słodzi, jak aspirynę, lub proszek z kugutkiem, bo jakże inaczej miksturę chemiczną zżyzwać?

Więcej się atoli w petach kielbas, tudzież wspierając dobre samopo czucie o ponętą szyneczke, czy baleron — starajmy się o prawidłowy, że tak powiem, rozkład świąteczny. Żeby, uważając, nie dopuszczać potem do uciekania się pod skrzydła medycyny i farmacji. Wiadomo przecie, że w święta i po świętach pełne ręce roboty ma u nas... pogotowie ratunkowe, tudzież ob. ob. aptekarze dyżurni. Więc popuszczajmy, proszę Was, pasa, ale w miarę i nie posuwajmy dynusa (alkoholicznego), aż do stanu, który określa się gearowco terminem: „zalał się w pestkę, albo w dechę”.

Nie samymi nożkami na zimno tudzież schabem człowiek żyje. Są sami o tym wiecie, jeszcze inne rozrywki i przyjemności. Ot, rodzilibym wam np. zwiędzić wystawę gazetek ściennych, (otwarta przez całe święta, adres — Piotrkowska 102, Spółdz. Art. Plastyków). Wieczorkiem dobrze i pożytecznie pójść na przedstawienie do Teatru Nowego, na piękną sztukę Korniejczaka „Makar Dubrawa”. Polecamy również „Niemoów” w „Powszechnym” i „Dom otwarty” w Teatrze im. Jaracza. Zresztą bliższe informacje co do rozrywek kulturalnych znajdziecie na dalszych kolum nach „Głosu”. Starajcie się z nich skorzystać. Et.

W Niemczech Zachodnich

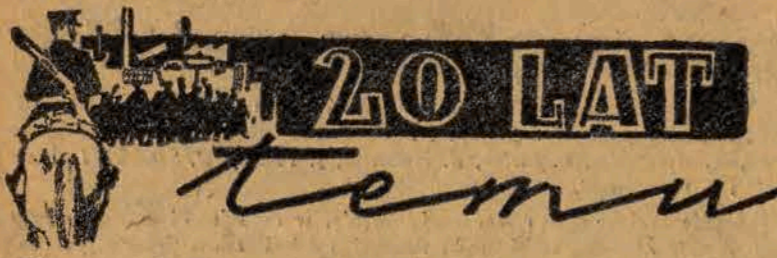

W Hiszpanii

W USA

ŚWIĘTA W KRAJACH MARSHALLOWSKICH

20 LAT temu

Co pisała prasa łódzka 8 kwietnia 1930 r.

EKSMSJE BEZROBOTNYCH W TOMASZOWIE

W Tomaszowie dokonano w ostatnim czasie całego szeregu eksmisji bezrobotnych, którzy zalegali z płacaniem czynszu komorniczego...

REDUKCJE WŚRÓD KOLEJARZY

Minister Komunikacji zarządził redukcję 5000 kolejarzy. Poza tym praca w kolejnictwie ma trwać tylko pięć dni w tygodniu...

inwestycyjne, jak również ograniczono do minimum ilość pocągów. (K. Ł.)

SLUZHACE WYPADAJA Z OKIEN

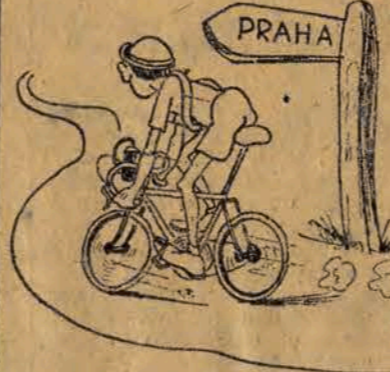
W okresie przedświątecznym znowu zdarzają się wypadki, że służące zajęte przy myciu szyb...

CEGLIENIE NIE RUSZA W TYM ROKU

"Kurier Łódzki" donosi, że ceglarnie polskie postanowiły wstrzymać w tym roku produkcję cegły...

ZE SPORTU

III Międzynarodowy Wyścig Warszawa-Praga będzie potężną manifestacją sportowców na rzecz pokoju

Tegoroczny III Międzynarodowy Wyścig Kolarski Warszawa - Praga organizowany przez redakcję "Rude Prawy" i "Trybunę Ludu"...

Demokratycznym sportowcom chodzi o podniesienie sprawności fizycznej całego młodego pokolenia...

Cel ten przywioda wszystkim masowym imprezom organizowanym przez państwa demokratycznej ludowej...

Zdrowienia "Złotej Prądk", ale ponoszą również ze sobą wci, wzywając całą postępującą ludzkość do zdecydowanej walki o pokój...

Widomym znakiem tego naczelnego hasła, pod którym odbywać się będzie w tym roku tradycyjny wyścig kolarski...

Kalendarzyk łódzkich tenisistów

W roku bieżącym będziemy mieli w Łodzi pierwszą imprezę tenisową. Mianowicie, Zarząd Okręgu Łódzkiego otrzymał przyrzeczenie...

13.5. rozpoczęcie rozgrywek o drużynowe mistrzostwo klasy A Okręgu Łódzkiego.

27-29.5. turniej młodzieży robotniczej.

11-13.6. turniej o mistrzostwo szkół średnich.

11-13.8. turniej otwarty o mistrzostwo Okręgu Łódzkiego.

2-3.9. międzymiastowe spotkanie Radom - Łódź.

5-10.9. turniej zamknięty o mistrzostwo Okręgu w konkurencji mężczyzn, kobiet oraz junierek i juniorów.

PANSTWOWY TEATR im. STEFANA JARACZA

Sobota 8 i niedziela 9 - teatr nieczynny.

Poniedziałek 10 i wtorek 11 - o godz. 19.15 "Dom otwarty" M. Bałuckiego.

PANSTWOWY TEATR POWSZECHNY

Sobota 8 i niedziela 9 - teatr nieczynny.

W poniedziałek 10 bm. o godzinie 19.15 "Niemy" - Leona Kruczkowskiego ze Zdzisławem Karcewskim w roli profesora Sonnenbrucha.

PANSTWOWY TEATR NOWY

Sobota 8 i niedziela 9 bm. - teatr nieczynny.

Poniedziałek 10 bm. o godz. 19.15 "Makar Dubrawa" - Korniejuczka.

PANSTWOWY TEATR ŻYDOWSKI

Niedziela 9 kwietnia premiera "Sen o Goldfadenie" - fantazja muzyczna w 3 aktach...

TEATR KOMEDI MUZYCZNEJ "LUTNIA"

Sobota 8 i niedziela - teatr nieczynny.

Poniedziałek - godz. 19.15 "Królowa przedmieścia".

TEATR "OSA"

Sobota i niedziela - teatr nieczynny.

W poniedziałek 10 bm. - dwa przedstawienia - o godz. 16 i 19.30 "Oberżyska" Goldoniego.

PANSTWOWY TEATR LALEK "PINOKIO"

8 i 9 kwietnia - teatr nieczynny.

Poniedziałek o godz. 12 "Nowa szata króla".

PANSTWOWY TEATR LALEK "ARLEKIN"

8 i 9 kwietnia - teatr nieczynny.

Poniedziałek o godz. 15 i 17.15 - "Złota rybka".

REPREZENTACYJNY CYRK NR 1

Plac Niepodległości WIELKI PROGRAM NOWOŚCI NA ROK 1950

otwarcie 1 dzień Świąt

godz. 16 i 19.30

Sportowcom państw demokracji ludowej i sportowcy organizacji robotniczych w państwach kapitalistycznych...

W Pabianicach, w poniedziałek, tamżejszy wyścig kolarski spotka się w pierwszym meczu piłkarskim o mistrzostwo klasy A okręgu łódzkiego...

Co usłyszymy przez radio SOBOTA 8 KWIETNIA 1950 11.57 Sygnał czasu i hejnał z wycię Mariackiej...

NIEDZIELA 9 KWIETNIA 1950 7.00 Audycja dla wsi. 7.15 Wiadomości poranne. 8.00 Dziennik poranny...

Święta na boiskach sportowych

Kalendarzyk imprez sportowych w czasie świąt nie przedstawia się zbyt bogato. Jedną imprezą lekkoatletyczną, jedną piłkarską i konję.

PIŁKA NOŻNA

Piłkarze LKS Włókiennicza goszczą w drugim dniu świąt zespół Kolejarzy z Torunia...

W Pabianicach, w poniedziałek, tamżejszy wyścig kolarski spotka się w pierwszym meczu piłkarskim o mistrzostwo klasy A okręgu łódzkiego...

LEKKOATLETYKA

Selekcja lekkoatletyczna LKS Włókiennicza postanowiła wznowić tradycyjny doroczny bieg na przelaj o nagrodę przedmieścia...

Na bieg ten, dobrze znany w kraju, zjeżdżali się najlepsi długodystansowcy z całej Polski...

Po wojnie w roku 1946 zwyciężył Dzwonkowski, bijąc Kurpę. W roku bieżącym zjadą się niewątpliwie biegacze z całego województwa...

W Pabianicach, w poniedziałek, tamżejszy wyścig kolarski spotka się w pierwszym meczu piłkarskim o mistrzostwo klasy A okręgu łódzkiego...

Nasz konkurs!

Dziś zamieszczamy szósty rysunek konkursowy. Należy go wyciąć, wypełnić starannie i zachować. Dwadzieścia kolejnych rysunków naszego konkursu...

Każdy z naszych dwunastu rysunków oznacza kraj, w którym rozpięra się i panoszy następcę Hitlera - złończy Mr. Dollar...

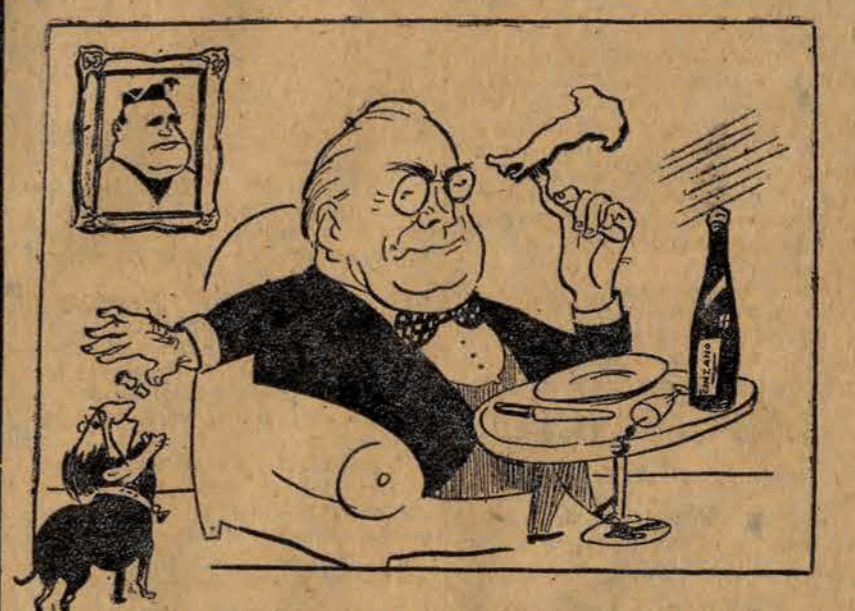
Wypisać czytelnikowi na załączonym kuponie! Dwadzieścia kuponów należy odesłać w jednej kopercie do Redakcji "Głosu"!

Dla domyślnych Czytelników Redakcja "Głosu" przeznacza:

aparat radiowy marki "Tesla" 3 wieczne pióra szereg cennych książek oraz moc nagród - niespodzianek

Nagrody zostaną rozlosowane pomiędzy Czytelników, którzy nadesłali trafne rozwiązania. Za oryginalne rozwiązania graficzne i tekstowe - specjalne nagrody.

W jakim kraju przebywa przedstawiony na poniższym rysunku Mr. Dollar?

Kupon Nr 6 Mr. Dollar przebywa w Imię i nazwisko Czytelnika miejsce pracy dokładny adres

KINA

ADRIA - dla młodzieży (Stalina 1) "O 6-tej wieczorem po wojnie"...

REKORD (Rzgowska 2) "Skarb Tarzana" dla młodzieży godzina 14: "Narzeczona z Turkmeni"...

S. Dikowski 7) Koniec „Sago-Maru“

Towarzyszu Kosycyn, - powiedział Kołoskow prawie wesoło - weźcie ubranie... Widzicie, góście się nie ruszają... Obzarli się. Wtem bosman krzyknął z triumfem...

W miejscu zetknięcia się wody morskiej i rzecznej silnie nas pochyliło i wykreśliło ku prawowi. W ciągu kilku sekund „Smiały“ nie był posłuszny sterowi...